

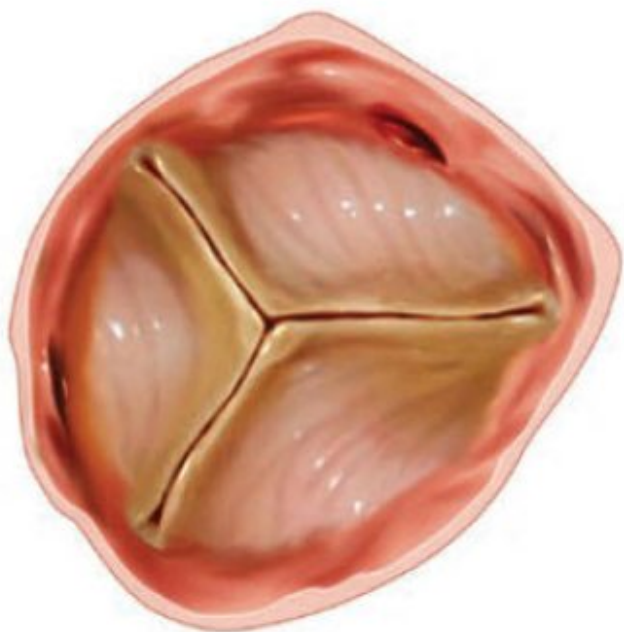
Klasična hirurška zamena aortnog zaliska kroz otvoren grudni koš predstavlja najefikasniji modalitet lečenja bolesti aortnog zaliska, uključujući i aortnu stenozu i insuficijenciju aortnog zaliska. Međutim, postoje situacije kada operacija srca može da stvori ogromno opterećenje za organizam uz veliki rizik po pacijenta i tada su potrebni alternativni postupci. Jedan od ovih postupaka jeste i **TAVI** ili **TAVR** – minimalno invazivno implantiranje novog aortnog zaliska. Ovaj pristup polako postaje standardni vid lečenja za određene pacijente i već sada zauzima značajno mesto u terapiji bolesti aortnog zaliska.

Šta je transkateterska zamena aortnog zaliska (TAVI)?

Transkateterska zamena aortnog zaliska (*TAVI - transcatheter aortic valve implantation* ili *TAVR - transcatheter aortic valve replacement*) je postupak kojim se koriguje funkcija obolelog aortnog zaliska kroz implantaciju veštačkog zaliska. Zamena aortnog zaliska takođe se može izvršiti hirurgijom na otvorenom srcu; ovaj postupak se naziva [hirurška zamena aortnog zaliska](#) (SAVR).

Aortni zalistak kontroliše protok krvi iz srca u telo. Ako se ovaj zalistak izmeni i degeneriše u smislu da postane kalcifikovan i sužen, imate stanje koje se naziva [aortna stenozu](#). U tom slučaju, snaga koju srce koristi tokom izbacivanja krvi kroz zalistak je značajno veća budući da je i otpor protoku krvi kroz ovako izmenjen zalistak značajno veći. Vremenom, to može dovesti do nastanka srčane slabosti.

Regulatorna tela u Americi i Evropi odobrila su TAVI za upotrebu kod širokog spektra pacijenata nakon sprovedenih brojnih istraživačkih studija u kojima je delotvornost TAVI-ja upoređivana sa hirurškom zamenom zaliska. TAVI može biti opcija za ljude koji imaju umeren i visok rizik od komplikacija zbog hirurške zamene aortnog zaliska (hirurgija na otvorenom srcu). Da li je TAVR ili SAVR prikladniji za datog pojedinca, zavisi od više faktora, a sa svakim pacijentom razgovaraju i interventni kardiolog i kardiohirurg. Tokom TAVR procedure, vaš lekar uvodi **kateter** kroz krvni sud u nozi kako bi dopremio i ugradio veštački zalistak u vaše srce.

Normal Valve

Stenotic Valve

Zašto bi mi trebao TAVI?

Ako vam je preporučena TAVI procedura, to najverovatnije znači da imate degenerativnu [bolešt aortnog zaliska](#) koja je progredirala do stepena da mora da se interveniše. Faktori zbog kojih se pacijent upućuje na TAVI, a ne na hiruršku zamenu aortnog zaliska uključuju stanja koja bi povećala rizik od klasične operacije, a to su:

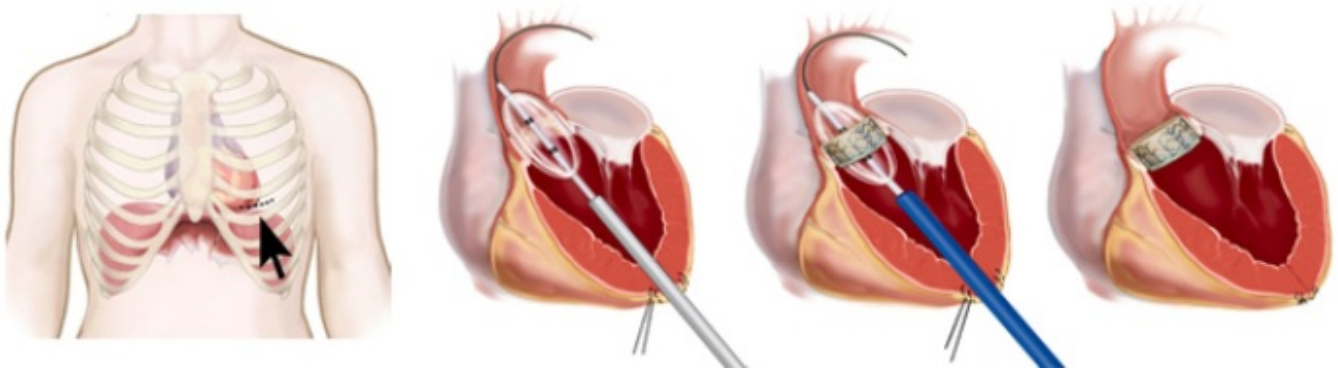
- Starije životno doba
- Slabost i generalizovano teško stanje
- [Srčana slabost](#)
- Prethodna operacija srca
- Istorija [moždanog udara](#)
- Hronična opstruktivna bolešt pluća (HOBP)
- Oboljenje jetre
- Oboljenje bubrega
- Dijabetes
- [Prethodno zračenje u predelu grudnog koša](#)
- Velike naslage kalcijuma u aorti - [porcelanska aorta](#)

Transkateterska implantacija aortnog zaliska - TAVI

Transkateterska implantacija aortnog zaliska - TAVI podrazumeva plasiranje katetera kroz krvni sud u preponi ili, ponekad, direktno u srce kroz grudni koš i potom implantaciju novog zaliska na poziciju prirodnog aortnog zaliska. Ova dva pristupa se nazivaju:

- **Transfemoralni pristup** (kroz arteriju u preponi)

- **Transapikalni pristup** (kroz zid grudnog koša i kroz srce)

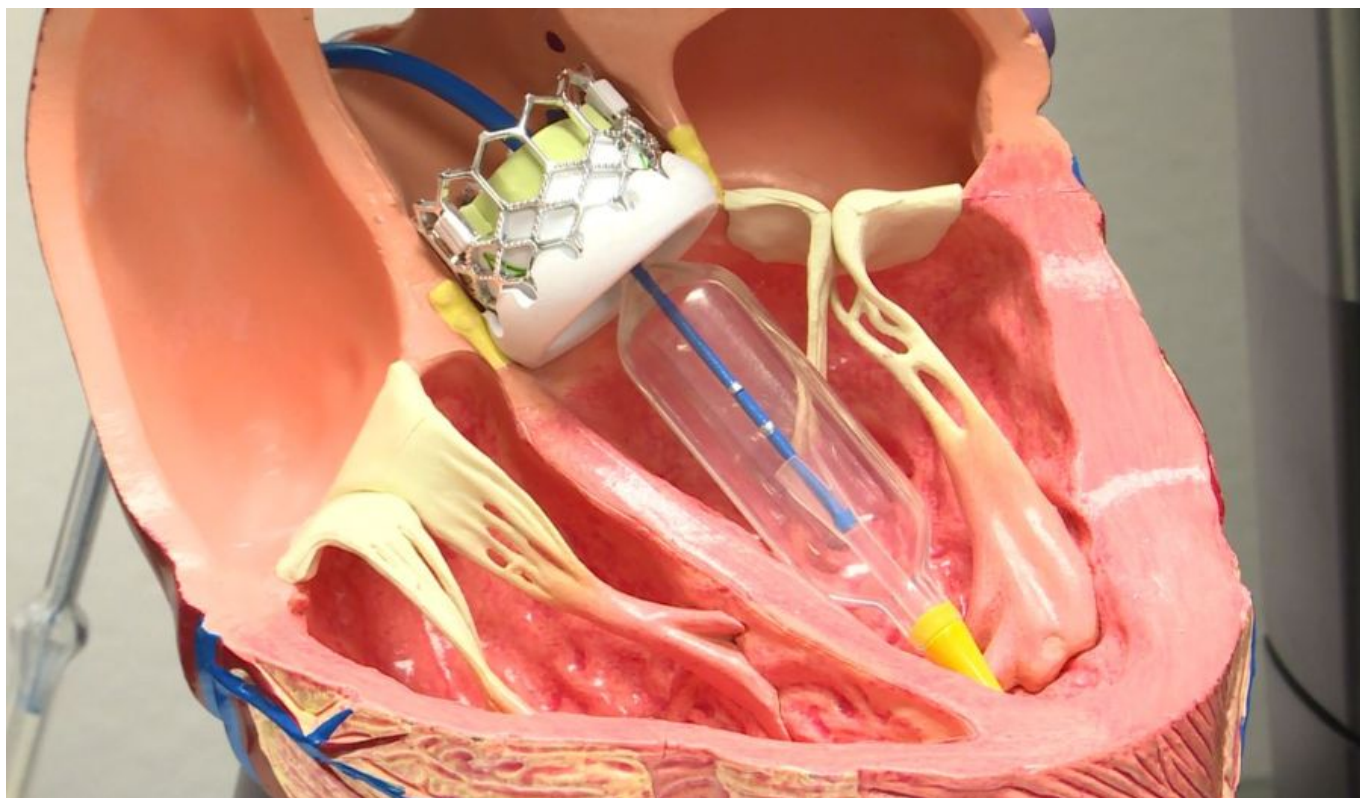
Lekar će izvršiti postupak u bolnici. U zavisnosti od vašeg zdravstvenog stanja, lekari će odrediti koja [vrsta anestezije je najbolja za vas](#). Možda ćete spavati tokom procedure ili ćete biti budni, ali ćete dobiti lekove koji će vam pomoći da se opustite i ne osetite bol. Vaše srce će i dalje kucati tokom postupka. Ovo je sasvim drugačije od operacije na otvorenom srcu tokom koje se srce zaustavlja dok njegovu funkciju preuzima aparat srce-pluća.

Lekarski tim će kontinuirano nadgledati vaš krvni pritisak, rad srca i ritam i paziće na bilo kakve promene koje mogu da iziskuju lečenje i korekciju lekovima.

Kroz pristupnu tačku se ubacuje šuplja cev (kateter) u vašu cirkulaciju. Lekar koristi [napredne tehnike snimanja \(imidžinga\)](#) kako bi kateter vodio kroz vaše krvne sudove sve do vašeg srca i do vašeg aortnog zaliska. Kada se novi zalistak postavi, balon na vrhu katetera se naduvava kako bi se ovaj zalistak implantirao preko prirodnog i na tom mestu ostao fiksiran. Postoje i zalisci koji se mogu proširiti bez upotrebe balona (samoekspandirajući zalisci). Kada je lekar siguran da je zalistak sigurno postavljen, kateter se uklanja.

Glavne prednosti TAVI tehnike su u tome što srce ne treba zaustavljati tokom procedure, pa ne treba koristiti [mašinu za vantelesni krvotok](#) i što se izbegava pravljenje velikog reza na grudima i presecanje grudne kosti. Ovo manje utiče i opterećuje organizam i znači da je TAVI pogodniji za ljude koji su slabi i teško bolesni da bi imali uobičajenu zamenu zaliska.

Istraživanja su pokazala da je TAVI jednako efikasan kao i operacija za ljude kod kojih bi operacija bila teška ili rizična, a pokazano je da TAVI dovodi do bržeg oporavka.

Nakon TAVI procedure

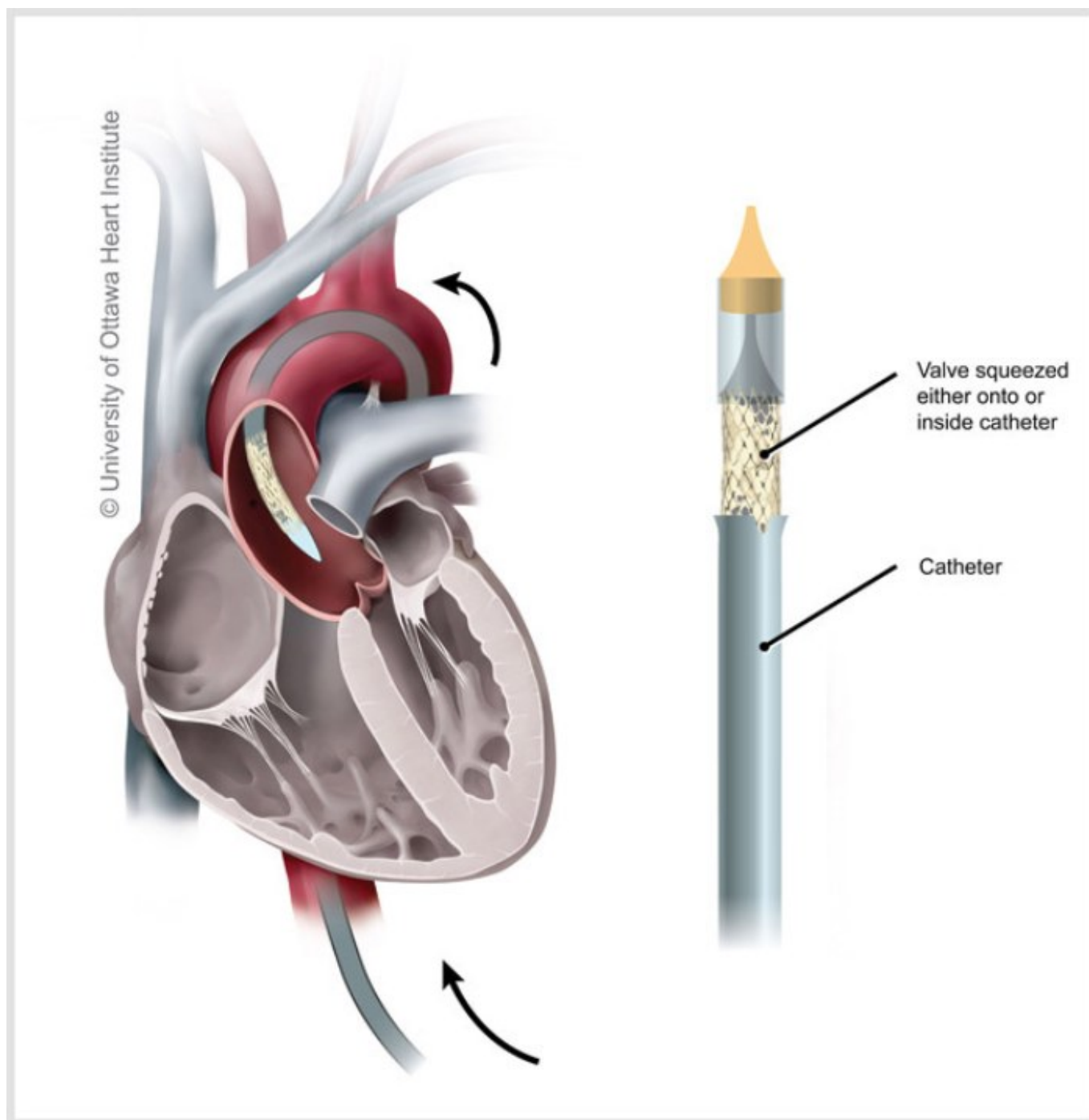
Posle postupka najverovatnije ćete provesti noć u jedinici intenzivne nege radi praćenja. Smatra se da ćete provesti oko tri do pet dana oporavljajući se u bolnici. Nakon toga idete kući.

Nakon TAVR-a biće vam potrebni redovni lekarski pregledi. Važno je da obavestite svog lekara ako razvijete nove ili imate pogoršavajuće znake ili simptome.

Verovatno ćete morati da uzmete određene lekove nakon postupka. Na primer, moraćete da uzimate [lekove za razređivanje krvi](#) kako biste sprečili stvaranje krvnih ugrušaka. Lekar će razgovarati sa vama koliko će dugo biti potrebe da uzimate ove lekove. Uvek uzimajte lekove kako je propisano.

Veštački srčani zalisci, uključujući transkateterski aortni zalistak, mogu se [inficirati bakterijama](#). Većina bakterija koje uzrokuju infekcije srčanih zalistaka potiču od bakterija u ustima. Odlična higijena zuba, uključujući rutinsko čišćenje zuba, može pomoći u prevenciji ovih infekcija. Lekar će vam preporučiti uzimanje lekova (antibiotika) pre [određenih stomatoloških zahvata](#) kako biste sprečili nastanak infekcije.

Lekar vam može preporučiti određene promene u vašem načinu života, kao što je [ishrana zdrava za srce](#), redovno vežbanje, održavanje zdrave težine i izbegavanje pušenja.

Rizici tokom i nakon TAVI procedure

Klinička ispitivanja pokazala su da je TAVI siguran i efikasan metod lečenja, a lečenje obično obavljaju najiskusniji lekari. Ipak, procedura nosi određene rizike sa kojima morate biti detaljno upoznati.

- [Paravalvularno propuštanje](#): Ponekad se krv vraća oko novog zaliska zato što zalistak nije dovoljno velik, nije se u potpunosti proširio ili ima smetnje od depozita kalcijuma.
- [Pejsmejkeri](#): Kada se zalistak otvori tokom postavljanja, ponekad može da pritisne električni sistem srca i dovode do stanja kada je neophodan pejsmejker.
- [Oštećenje bubrega](#): Kontrastno sredstvo koje se koristi za snimanje može da povredi

vaše bubrege, mada je problem obično reverzibilan.

- [Moždani udar](#): Mali procenat ljudi koji su podvrgnuti TAVI-ju razvija moždani udar, bilo tokom postupka ili u danima koji slede.
- [Smrtni ishod](#): Iako je TAVI efikasan i često jedina opcija za teško bolesne ljude, oni se suočavaju sa malom mogućnošću da ne prežive postupak.

Izvor: [Mayo](#), [Stanford](#), [Hopkins](#), [NHS](#)

Pogledajte još...

- [Šta je disekcija aorte](#)
- [Kada je aortni zalistak manji od potrebnog](#)
- [Bolesti srca i štitaste žlezde](#)
- [Kako pravilno izmeriti krvni pritisak](#)